

TIM GRAY

Cum să citim Scriptura
astfel încât

SĂ NE SCHIMBE

O introducere în *lectio divina*

Traducere de
Narcisa Lontoș și Cristina Rădulescu

Cluj-Napoca, 2024

CUPRINS

Introducere. <i>Problema rugăciunii</i>	7
Capitolul 1. SECRETUL SFINȚILOR.....	19
<i>Vocea lui Dumnezeu</i>	20
<i>Secretul sfinților deschide o carte închisă</i>	24
<i>Ia și citește</i>	27
<i>De vorbă cu Isus</i>	31
<i>Dialogul divin</i>	34
Capitolul 2. <i>LECTIO DIVINA</i> – SCARA CĂTRE CER	37
<i>Lectio divina: scara cu patru trepte</i>	38
<i>Icoana vieții spirituale</i>	40
<i>Câte o treaptă pe rând</i>	43
<i>Munca în vie</i>	46
<i>În via textului</i>	49
<i>Gustați și vedeți</i>	52
<i>Calea de urcare</i>	55
Capitolul 3. <i>LECTIO</i>	57
<i>Pagina sacră</i>	57
<i>Citiți și recitiți</i>	59
<i>Strategii de lectură</i>	61
<i>Detaliile</i>	62
<i>Repetiția</i>	65
<i>Aluziile</i>	67
<i>Un exemplu de lectio</i>	70
<i>Imaginea este totul</i>	73

Capitolul 4. <i>MEDITATIO</i>	77
<i>Ce este meditația creștină?</i>	81
<i>Trecerea de la lectio la meditatio cu Psalmul 1</i>	82
<i>O meditație despre Maria și Marta</i>	88
<i>Dumnezeu vă vorbește!</i>	95
Capitolul 5. <i>ORATIO</i>	97
<i>Modelul biblic</i>	100
<i>Lupta cu Dumnezeu</i>	101
<i>Psalmii: oglinda sufletului</i>	104
<i>Evangheliile: conversație cu Cristos</i>	105
<i>Depășirea obstacolelor</i>	109
<i>În inima Bisericii</i>	111
<i>Un ultim pas</i>	113
Capitolul 6. <i>CONTEMPLATIO</i>	115
<i>O privire plină de iubire</i>	116
<i>Gustați și vedeți</i>	121
<i>A descrie ceea ce nu poate fi descris</i>	123
<i>Scara spre contemplație</i>	126
<i>A trece dincolo de cuvinte</i>	128
<i>Contemplația: un dar al harului</i>	131
<i>Pas cu pas</i>	133
Capitolul 7. <i>OPERATIO</i>	137
<i>A face din Evanghelie o a doua natură</i>	139
<i>A face rodnică meditația</i>	142
<i>Țintiți o anumită virtute</i>	145
<i>Cu ce să începem lectura Scripturii</i>	148
<i>Sugestii practice</i>	150
<i>Scopul ultim: transformarea în Cristos</i>	151
 <i>Mulțumiri</i>	 153

Introducere.

Problema rugăciunii

„Ei bine, haideți să fim sinceri. Rugăciunea este iritantă. O scuză pentru a o omite nu este niciodată inoportună. Când se termină, acest fapt aruncă un sentiment de ușurare și de repaus asupra restului zilei. Suntem reticenți în a începe. Suntem încântați să terminăm. În timp ce ne rugăm, dar nu și în timp ce citim un roman sau rezolvăm un rebus, orice fleac este suficient pentru a ne distra atenția. Și știm că nu suntem singuri în această situație.”

(C.S. Lewis)

Da, într-adevăr. Nu suntem singurii care găsim rugăciunea dificilă. Și mie mi s-a părut adesea iritantă. De mai multe ori decât aș vrea să recunosc, am privit rugăciunea ca pe o povară, ceva ce trebuie bifat de pe lista mea de „lucruri de făcut”, ca spălatul vaselor sau folosirea aței dentare; un lucru pe care știu că trebuie să-l fac zilnic, dar pe care prea des îl privesc ca pe o datorie.

Necesitatea rugăciunii este întipărită în conștiința creștină, și totuși mulți dintre noi își trăiesc viața fără rugăciune. Auzim cum Biblia ne îndeamnă să ne rugăm „neîncetat”

(*ITesaloniceni 5,17*). Auzim relatări despre sfinți care păreau să vorbească cu Dumnezeu la fel de ușor ca și cum ar fi sunat direct pe cineva și ne imaginăm în mod eronat că rugăciunea era pentru ei fără efort, marcată întotdeauna de bucurie, consolări, voci și viziuni. Pe acest fundal, ne descurajăm, convingându-ne că foarte probabil ne-am născut fără „gena mistică”.

Contrastul puternic dintre sfinții care îl auzeau pe Dumnezeu vorbind și noi, care adesea auzim doar rozariile noastre zăngănind pe bancă, l-am înțeles într-un mod surprinzător într-o seară, în timp ce îl puneam în pat pe fiul meu, Joseph. După rugăciunea de seară, a izbucnit în lacrimi, plângând: „Dumnezeu nu vorbește cu mine”. O criză spirituală la vârsta de patru ani! Era supărat pentru că Dumnezeu nu vorbea cu el așa cum a vorbit cu Iona sau cu Sf. Francisc. Nu avea viziuni și nu auzea voci! Credea că ceva nu era în regulă cu el.

Mulți oameni se simt ca Joseph. Deși poate că nu se așteaptă la viziuni sau voci, ei consideră că rugăciunea este aridă, confuză, frustrantă sau pur și simplu dificilă. Rugăciunea este unul dintre semnele fundamentale ale vieții spirituale, la fel de elementar pentru viața creștină precum baseball-ul și plăcinta cu mere sunt pentru identitatea americană. Dar când ne uităm la eforturile noastre slabe în rugăciune, ne întrebăm cum am putea să îl auzim pe Dumnezeu, ca să nu mai vorbim despre cum am putea cunoaște și face voia Lui.

Care este problema cu noi?

Dacă aveți probleme cu rugăciunea, atunci bine ați venit în rasa umană. Adevărul este că nu știm *cum* să ne rugăm. Toți, inclusiv sfinții, își încep viața fără să știe cum să se roage. Nu mă credeți pe cuvânt. Citiți ce ne spune apostolul Pavel în *Romani* 8,26: „Nu știm ce să cerem în rugăciune așa cum se cuvine”.

Problema nu este că suntem extraordinar de slabi la rugăciune în comparație cu alți oameni. Problema este că suntem normali – adică suntem afectați de efectele păcatului original. Primii noștri părinți s-au bucurat de o comuniune neîntreruptă cu Dumnezeu (arătată în Cartea Genezei prin imaginea lui Dumnezeu „umblând în grădină” cu Adam și Eva, vorbind liber cu ei, și ei cu El). Cu păcatul original, însă, totul s-a schimbat. Imaginile din Geneză sunt vii și profunde. Dumnezeu nu se ascunde de noi; de fapt, El vine să ne caute. Noi însă ne ascundem de Dumnezeu (vezi *Geneză* 3,8), păcatul și rușinea noastră deschizând o prăpastie între Dumnezeu și om și spulberând comuniunea „de la început”. Mai mult decât atât, păcatul a adus în lume durerea, munca istovitoare, dorințele neîmplinite, dominația, conflictul și moartea, rupând nu numai relația noastră cu Dumnezeu, ci și pe aceea dintre noi, oamenii (*Geneză* 3,16-19). Păcatul are ca rezultat o minte întunecată, o voință slăbită și dorințe dezordonate (concupiscenta). Și, pe măsură ce aceste tulburări se manifestă în timp, îl pierdem complet din vedere pe Dumnezeu.

Nu este simplu să se creeze o punte peste prăpastia dintre Creator și creatură. Dumnezeu însuși observă distanța dintre noi și El, spunând: „Gândurile Mele nu sunt gândurile voastre și căile voastre nu sunt căile Mele. Cât de înălțate sunt cerurile față de pământ, la fel de înălțate sunt căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre” (*Isaia 55,8-9*). Având în vedere cât de dificil este să avem o relație profundă, constantă și dedicată cu o altă persoană, nu ar trebui să fim surprinși că nu este ușor să încercăm să avem o relație cu Dumnezeu, care este „cu totul Altul”. Însăși ideea de crea o punte între Dumnezeu și umanitate pare mai mult decât improbabilă, atât de mult încât filozofii greci antici au ajuns la concluzia că Dumnezeu și umanitatea nu pot fi prieteni, deoarece sunt atât de diferiți.

O punte peste ape tulburi

Ați întâlnit vreodată o persoană cu care să nu aveți nimic în comun? Acest lucru face conversația destul de dificilă, dacă nu chiar imposibilă. Atunci când întâlnești pe cineva pentru prima dată, există întotdeauna acea stânjenală inițială la prima conversație. Odată ce treceți dincolo de discuțiile mărunte despre vreme și origini geografice, fie găsiți un teren comun, un interes comun care devine subiect de conversație, fie conversația se termină.

Recent, m-am întâlnit cu cineva la un prânz de afaceri. În timpul discuției introductive, am descoperit că avem ceva în comun, ceva profund important pentru amândoi: fiecare dintre